

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,30 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,89 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Drwęca“ Sp. z o. p. w Nowemiście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr,
na stronie 3-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłusto) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XIII.

NOWEMIASTO-POMORZE CZWARTEK, DNIA 12 PAŹDZIERNIKA 1933

NR. 120

W Austrii dokonano się zasadniczy przewrót ustrojowy.

Kilka uwag w związku z tem.

Austria przed wojną światową była wielkim mocarstwem, po wojnie natomiast sprowadzona została do państewka o 6 milionowej ludności. Mimo to mała ta Austria dziś jest na ustach wszystkich, a to dzięki temu, że hitlerowskie Niemcy usiłują za wszelką cenę przyłączyć ją do Rzeszy, podczas gdy zwycięskie państwa koalicyjne chcą ją mieć niezawisłym, niezależnym państwem. Co do ludności samej, która jest — rzecz wiadoma — niemiecką, to przed przewrotem hitlerowskim odnosiła się ona do idei anshlussowej w znacznej mierze przychylnie. Te nastroje atoli uległy radykalnej zmianie po przewrocie w Niemczech, gdy się okazało dostatecznie, czym jest hitleryzm i jakimi posługuje się metodami walki ze swymi przeciwnikami. Tembardziej wytyża Hitler, którego właściwą ojczyzną jest Austria, swe wysiłki, by przełamaniem wszelkiego oporu i za jakąkolwiek cenę wymusić pożądany anschluss.

Na czoło obozu antyhitlerowskiego i antyanschlussowego w Austrii wysunął się Dollfuss, mąż mały ciałem, ale wielki duchem, który też objął władzę w kraju. Zdaje on sobie jednak sprawę, że kraj tak mały, jak Austria, nie łatwo zdoła się oprzeć takiemu naporowi i naciskowi, jaki stanowią więcej niż dziesięćkroć silniejsi Niemcy, których mężowie stanu przy tem nie gardzą żadnymi środkami, czego dowodem nieustanne niepokoje, zaburzenia i zamachy w Austrii, których ukrytych sprężyn dopatrywać się należy w Niemczech i że przeto potrzeba nadszyczących wysiłków i środków dla sparaliżowania ich zachłannych zakusów. Źródło słabości Austrii w tej i tak już nierównej walce widzi Dollfuss pozatem w dotychczasowym jej ustroju politycznym. Podczas bowiem gdy Niemcy po przewrocie znalazły się w silnym ręku jednego męża o żelaznej woli, Austria przy swym ustroju demokratyczno-parlamentarnym wraz z jego wszystkimi bolączkami i słabościami, przy wielkiej rozbieżności poszczególnych partij politycznych przedstawiała obraz niemocy i wewnętrznego rozprzężenia. Mając przeto na uwadze starodawną zasadę leczniczą „similia similibus curantur — podobne podobnemi leczy się środkami, — a chcąc dorównać swemu hitlerowskiemu przeciwnikowi podobnemi warunkami, postanowił Dollfuss i w Austrii zaprowadzić podobny ustrój silnej centralnej władzy, jaką posiada Mussolini we Włoszech, a Hitler w Niemczech. Ta zmiana wewnętrznego ustroju w Austrii już zamienia się w czyn. A mianowicie obalony już został całkowicie parlamentaryzm, republika stała się państwem, rządzone według wzorów faszystowskich, mianowicie przeobrażona została w państwo t. zw. „stanowe“. „Rada stanów“, reprezentowana przez 18 członków, mianowanych przez rząd kanclerski, w tem 12 członków, reprezentujących rozmaite gałęzie gospodarstwa narodowego, 6 zaś zastępujących poszczególne kraje związkowe austriackie, pełnił ma zadanie dotychczasowe parlamentu. Ta nowa instytucja o pozorach parlamentaryzmu pełnić ma jednak funkcje zaledwie doradcze, w rzeczywistości bowiem cała władza spoczywa w rękach dyktatorskiego rządu „małego kanclerza“, dr. Dollfussa. Dawne stronnictwa są już zlikwidowane bądź są w drodze likwidacji, partja socjalistyczna jakby już przestała istnieć, potężne stronnictwo chrześcijańsko-społecznych rozpląnąć się ma w ogólnym t. zw. froncie patriotycznym, słowem — radykalne dolgruntu zmieniające cały ustrój republiki zmiany.

Ze dążenia te Dollfussa hitlerowskim czynnikiem w Niemczech są wielce nie na rękę, widać i z tego, że nie zawahały się nawet przed zamachem na jego życie. Aczkolwiek te zmiany ustrojowe Dollfussa mają podobne cechy, jak faszyzm, i hitleryzm, to jednak należy przypuszczać, że

wobec mocnych i gorących przekonań katolickich tak Dollfussa, jak i olbrzymiej większości ludności kraju, oprą się one o podstawy i zasady zdrowe i mądre. Ta obecnie zaprowadzona zmiana ustrojowa, to dopiero ogólne zarysy, mające być wypełnione opracowaniem szczegółowego programu społecznego. Do tego powołany został nowy minister Richard Schmitz, uczeń śp. ks. dr. Seipła, długoletniego kierownika nawy państwowej w Austrii. Ks. dr. Seipel był wielkim zwolennikiem i gorącym entuzjastą idei takiego porządku społecznego i politycznego jakie papież Pius XI sformułował w swej encyklice: „Quadragesimo Anno“ Śladami jego stara się kroczyć minister dr. Schmitz, który wydał w roku 1932 rozprawę o programie chrześcijańsko-społecznym, w której ostro występuje przeciwko dotychczasowemu ugrupowaniu społecznemu według przynależności partyjnej i oświadcza, że społeczeństwo w przyszłości musi uporządkować się według stanów. Dr. Schmitz dowodzi, że dzisiejsze społeczeństwo musi być „odproletaryzowane“. Narazie chce zreformować ubezpieczenia społeczne, które znajdują się w krytycznym położeniu.

Widzimy więc, jak to na podstawie dzisiejszych przeobrażeń gospodarczych w świecie dokonują się coraz więcej przewroty polityczno-społeczno-ustrojowe. Nie trwożą nas tam, gdzie się one dokonują w oparciu o zasady chrześcijańskie, bo te dają rękojmię sprawiedliwego i rozsądnego ich rozwiązania. Obawiać się należy atoli wiele o los tych państw, gdzie szuka się rozwiązania obecnych problemów polityczno-społecznych na innym niż chrześcijańskim podłożu. Do czego to prowadzi, najjaskrawszym tego dowodem bolszewicka Rosja — Nie wolno nam za żadną cenę dopuścić do tego, by i u nas dokonujące się przeobrażenia poszły w innym kierunku, niż tym, który nam wskazuje duch i ideologia chrześcijańska.

W przededniu paktu czarnomorskiego.

Białogród. „Polityka“, komentując wizytę króla jugosłowiańskiego w Stambule, stwierdza, że rozmowy toczyły się dokoła sprawy Locarna bałkańskiego albo paktu Morza Czarnego, któremi to nazwami określany jest przyszły układ albo serja układów, do jakich to niecierpliwie zdąża opinia turecka.

Pakt grecko-turecki uważany jest przez koła w Stambule za punkt wyjścia dla przyszłego porozumienia bałkańskiego, które winno być osiągnięte między Jugosławią, Turcją i Grecją. Dziennik podkreśla, że akcja, podjęta przez króla zaznaczyła, się przedewszystkiem w zbliżaniu z Rumunią w konsolidacji tradycyjnych węzłów z Grecją i równoległe w zbliżaniu z Turcją. Zagranica widzi w Jugosłowacji pionierkę ładu i potężny czynnik pokoju powszechnego.

I w Irlandji ciągle rozruchy...

Dublin, 7. 10. W nocy doszło znów do krwawych rozruchów w miejscowości Tralec w irlandzkim hrabstwie Kerry, przyczem generał O'Duffy został raniony. Tłum spalił doszczętnie wóz ciężarowy generała O'Duffy i wznosił okrzyki! „Generał O'Duffy — zdrajca! Chcemy go mieć żywego czy martwego“!

Z Cork przybyły dwa wozy ciężarowe z wojskiem, które tłum obrzucił gradem kamieni. Żołnierze rozpuścili między tłum gaz łzawiący i dali kilka strzałów, a następnie zaprowadzili spokój na ulicach.

Łącznie ranionych zostało 25 osób. Wojsko zabrało generała O'Duffy do miasta, który oświadczył, iż tłum bił go młotkiem po głowie, dopóki nie zalał się krwią.

Pożyczka Narodowa 325 milionów.

Pożyczka Narodowa, według ostatnich obliczeń, dała 325 milionów. Niektóre meldunki jeszcze nie nadeszły — tak że definitywna suma subskrypcji dojdzie prawdopodobnie do 330 milionów złotych, z czego gotówką wpłynęło około 65 milionów.

Jak wygląda polsko-gańskie porozumienie!

W jednym z gimnazjów w Tiegenshofie doszło do charakterystycznego incydentu. Do gimnazjum uczęszczał syn pewnego kupca niemieckiego, zwolennika porozumienia polsko-gdańskiego. Z powodu przekonań ojca między uczniem, a jego kolegami hitlerowcami doszło do ostrej scysji, w czasie której koledy nazwali go polskim prostakiem itd. Dowiedziawszy się o tem dyrektor szkoły, Turner, napastników ukarał. Pewnego dnia, gdy wracał z żoną do domu, obrzucony został kamieniami przez hitlerowców. Gdy zatelefonował do landrata o interwencję, ten zarządził nad nim areszt ochronny, z którego następnie został wypuszczony. O wypadku dowiedziała się prasa gdańska, która otrzymała polecenie przemilczenia go.

Niemcy mają prawie 3-miljonową armję.

Paryż. „Journal des Debats“ donosi z Berlina, że według statystyki hitlerowskiej liczba członków organizacji wojskowych niemieckich i Reichswehry wyraża się cyfrą 2.800 tysięcy, z czego przypada 2 miliony na oddziały szturmowe i Stahlhelm, 140 tysięcy na Reichswehrę i 140 tysięcy na Schupo.

Rumuński minister spraw zagranicznych w Warszawie.

Warszawa. W dniu 9 bm. przybył do Warszawy z oficjalną wizytą rumuński min. spraw zagr. Mikołaj Titulescu w towarzystwie radcy prawnego rumuńskiego M. S. Z. p. Raicoviceanu i szefa swego gabinetu p. Minisera.

Celem przybycia rumuńskiego męża stanu jest podjęcie pewnych kroków politycznych, zmierzających do konsolidacji państw bałkańskich i Europy wschodniej dla stworzenia czynnika przeciwwagi politycznej niepopularnemu paktowi czterech.

Prez. Roosevelt zostawi kongresowi decyzję co do losów dolara.

W styczniu rozstrzygnie się sprawa inflacji.

Waszyngton, 6. X. Jak słychać z kół, zbliżonych do Białego Domu, prez. Roosevelt postanowił zaniechać ostatecznie kampanji inflacyjnej i pozostawić decyzję co do dalszego kształtowania się waluty amerykańskiej kongresowi. W kołach politycznych są zdania, że prez. Roosevelt najwidoczniej nie chce wziąć na siebie odpowiedzialności za kontynuowanie polityki inflacyjnej.

Stanowisko kongresu wobec problemu inflacyjnego jest w dalszym ciągu bardzo niejasne. Jak wiadomo, kongres zbierze się dopiero w styczniu.

Z tego też powodu rokowania w sprawie długów wojennych oraz angielsko-amerykańskie obrady walutowe ulegną dłuższej zwłoce.

Kryzys gabinetowy w Hiszpanji zakończony.

Barrios utworzył nowy rząd.

Madryt. Kryzys gabinetowy w Hiszpanji został zakończony. Prezydent Zamora powierzył misję tworzenia nowego rządu Martinez Barrios b. min. spraw wewn. w gabinecie Azany. W dniu wczorajszym Barrios odbył wieczorem szereg rozmów z działaczami politycznymi. Dziś przedłożył prezydentowi republiki listę gabinetu, która została przyjęta.

